

Vzgojni načrt

OŠ Stanka Vraza Ormož

2024/2025

**Pripravili: Darja Vezjak, ravnateljica
Kristina Podgorelec, svetovalna delavka**

Sodelavci pri pripravi: učiteljski zbor

september 2024

Z Vzgojnim načrtom, ki temelji na 60. d členu Zakona o osnovni šoli, šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena istega zakona ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje Vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno).

Pri pripravi Vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme Svet zavoda na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za Letni delovni načrt. O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča Svetu staršev in Svetu zavoda. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

1. POSLANSTVO IN VIZIJA ŠOLE

Vizija šole se glasi:

Vsaka barva mavrice je edinstvena. A le skupaj so celota, različne in popolne.

Poslanstvo Osnovne šole Stanka Vraza Ormož je v luči individualnosti v varnem in spodbudnem učnem okolju izobraževati in vzgajati otroke in mladostnike v odgovorne, samostojne, vedoželjne in zadovoljne posameznike.

2. VREDNOTE V VZGOJNEM DELOVANJU ŠOLE

Vrednote se zavestno vključuje v delo šole, tako v poučevanju in vzgoji kot pri delu s starši in drugih strokovnih in delovnih opravilih šole. Vrednote se razume kot prostor, ki določa sprejemljivo, želeno ali nujno ravnanje posameznika, individualne in skupne cilje, ustreznost čustvenih odzivov in avtonomno moralo posameznika. Zato se vrednote upošteva, osvetljuje in poudarja njihov pomen v vseh učno vzgojnih situacijah.

2.1 V šoli se posebej se usmerja v naslednje vrednote:

- o **strpnost,**
- o **spoštovanje,**
- o **samostojnost,**
- o **odgovornost,**
- o **znanje,**
- o **sodelovanje,**
- o **trajnost.**

Strpnost

Nepoznavanje nekaterih težav, motenj in drugačnosti v ljudeh vzbuja nepojasnen strah pred neznanim in povzroča oblikovanje stereotipov in nestrpnost. Učenci se bodo seznanjali z

drugačnostjo, da jo bodo razumeli in sprejeli vse okoliščine, povezane z njo. Spodbujalo se jih bo k spoznavanju novih ljudi, kultur ter verstev.

Spoštovanje

Gre za odnos, ki temelji na upoštevanju in sprejemanju drugačnosti in drugačnih, strpnosti in medsebojnem sodelovanju. Učenci, učitelji in starši se bodo trudili spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine vseh, ne glede na njihovo nacionalno, rasno, versko in spolno drugačnost.

Samostojnost

Otroka vzgajamo k samostojnosti tako, da mu dodelimo pomembno vlogo pri vsakdanjih opravilih glede na njegove zmožnosti. Spodbujamo njegovo notranjo motivacijo. Največ se otrok nauči od staršev in učiteljev s posnemanjem.

Odgovornost

Razvijal se bo odnos do sočloveka, do socialnega in naravnega okolja ter do sebe. Vsi, ki so vpeti v vzgojno-izobraževalni proces, so odgovorni za njegov potek in njegove rezultate.

Učitelj odgovornost izkazuje s svojo strokovnostjo, inventivnostjo, motiviranostjo, doslednostjo, pravičnostjo in sočutnostjo. Z omogočanjem vzpodbudnega okolja učitelj uresničuje svojo soodgovornost za razvoj posameznega učenca, njegovih specifičnih potreb in potreb skupine. Učenci so (so)odgovorni za svoje znanje, obnašanje v šoli in izven nje ter v odnosu do ljudi in narave (trajnostni razvoj).

Starši izkazujejo svojo odgovornost tako, da skrbijo za otroka, spremljajo in spodbujajo njegov razvoj ter sodelujejo s šolo.

Poseben vzgojni vpliv predstavlja vzgled vseh odraslih, ki skrbimo za mlade. Skupna odgovornost (soodgovornost) predstavlja najžlahtnejšo dimenzijo odgovornosti, ki jo lahko dosežemo edino s sodelovanjem vseh vpletenih.

Znanje

Ob pomoči učiteljev pridobivajo učenci v šoli znanje, seznanjajo se z načini učinkovitega učenja, najrazličnejšimi viri znanja ter se usposabljaajo za vseživljenjsko učenje. Kvalitetnejše znanje zagotavlja učitelj ob načrtovanju svojega dela, preko najrazličnejših dejavnosti (raziskovanje, poizkusi, iskanje virov, uporaba IKT, sodelovalno učenje,...) vse do ocenjevanja znanja. S svojim delom vzpodbuja vedoželjnost in iznajdljivost. Otroke ozavešča, da so življenjski pojavi kompleksni in soodvisni ter jih uči kritične presoje. Znanje naj služi skupni dobrobiti. Soodgovorni za znanje so tudi učenci in njihovi starši. Učitelji in starši pri otroku spodbujajo tudi razvoj delovnih in učnih navad, kar se kaže v razvijanju pozitivnega odnosa do dela, ustvarjalnosti, razvijanju vztrajnosti, samostojnosti in doslednosti pri delu.

Sodelovanje

Gre za skupne strategije dela učencev, učiteljev in staršev, ki pripeljejo so doseganja ciljev na področju timskega dela, razdelitev odgovornosti, prenos nalog in usklajenost delovanja.

Trajnost

V šoli se učencem nudi priložnosti za trajno znanje. Pri učencih razvija strategije vseživljenjskega učenja s poudarkom na soodgovornosti zanj. Izobraževanje je optimalno prilagojeno potrebam in zahtevam posameznega učenca. Pouk je naravnani v sodelovalno smer, kjer se poleg vsebin pomaga učencu razvijati njegove zmožnosti za učenje in samoregulacijo s pomočjo učenja različnih strategij pridobivanja znanja, ob možnostih poglobljanja predznanja, razvoju interesov posameznika v učni skupini, pri čemer učitelj krepi motivacijo, samozavest in samopodobo, lastno in učenčevo. Cilj vseživljenjskega učenja je kakovostno osnovno formalno izobraževanje, ki da jasno in trdno sestavo temeljnih znanj in spretnosti, zlasti spoznavnih, na katerih človek gradi znanje z novimi izkušnjami iz vsakodnevnega življenja.

2.2 Prioritete po razvojnem načrtu šole, ki jim bo sledilo vzgojno delovanje

VARNO IN SPODBUDNO UČNO OKOLJE:

- Šola si prizadeva za vključenost ter fizično in psihosocialno varnost vseh.
- Šola si prizadeva za kulturo kakovostne komunikacije in dobre medsebojne odnose.
- V šoli se udejanja učinkovite vzgojne strategije.
- Učenec je v središču učnega procesa - učenci prevzemajo odgovornost za svoje učenje.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ IN ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG:

- Šola si prizadeva za varstvo okolja.
- Šola razvija socialni razvoj učencev.
- Šola pri učencih ozavešča trajnost v gospodarstvu.
- Šola vzgaja učence za zdrav življenjski slog.

3. PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI ŠOLE

VARNO IN SPODBUDNO UČNO OKOLJE

V šoli so načrtovane dejavnosti, ki:

- zagotavljajo vključenost vseh učencev,
- vzgajajo za ničelno toleranco do nasilja,
- krepijo zdravo samopodobo,
- podpirajo skrb za zdravje in dobro počutje,
- skrbijo za pretok informacij med vsemi udeleženci,
- spodbujajo k dobrim medsebojnim odnosom in spoštljivi komunikaciji,
- vsebujejo medsebojno sodelovanje pri sprejemanju pomembnih odločitev,
- spodbujajo avtonomijo in odgovornost vseh,

- omogočajo razpravo o pogledih na vzgojo in skupno dogovarjanje o strategijah vzgojnega delovanja,
- usklajeno udeležujejo strategije vzgojnega delovanja,
- vključujejo načrtovanje individualnega napredka za vsakega učenca,
- omogočajo učencem vpogled v njihovo trenutno znanje,
- omogočajo učencem soustvarjati namene učenja in kriterije uspešnosti,
- dajejo podporo učencem na poti učenja s kakovostnimi povratnimi informacijami.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ IN ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG

V šoli so načrtovane dejavnosti, ki:

- razvijajo odgovoren odnos do narave,
- spodbujajo za učenje za naravo in iz nje,
- spodbujajo k zdravemu življenjskemu slogu (telesno in duševno zdravje),
- učence vključujejo v družbo, o razvijajo obče človeške vrednote,
- krepijo nacionalno zavest ob hkratnem spoznavanju in spoštljivem odnosu do drugih narodov,
- spodbujajo k varstvu okolja, o razvijajo vseživljenjsko učenje,
- ozaveščajo o trajnosti v gospodarstvu.

Šola načrtuje skupne proaktivne in preventivne dejavnosti za posamezno šolsko leto, ki so priloga Vzgojnemu načrtu.

4. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem in posredno tudi njihovim staršem ter strokovnim delavcem pri reševanju težav, povezanih z razvojem in šolskim delom učencev. Je usmerjena strokovna dejavnost šole, ki se izvaja v času pouka (razredne ure) ali po pouku (pogovorne ure, šolska svetovalna služba). Poteka v obliki pogovora med delavci šole, učenci in starši. O vsebini in ciljih svetovanja ter usmerjanja za posameznega učenca se strokovni delavci dogovorijo na oddelčnih sestankih ali konferencah v sodelovanju s starši. Starše obvešča razrednik ali svetovalni delavec.

Če je potrebno daljše spremljanje in svetovanje učencu, se šola o terminih dogovori s starši. V primerih, ko šola presodi, da učenec potrebuje še dodatno pomoč, jih usmeri v ustrezne zunanje inštitucije. Poleg načrtovanih aktivnosti poteka tudi sproti, v okviru vsakdanjega vzgojno – izobraževalnega procesa.

5. DRUGE DEJAVNOSTI, NAMENJENE SPODBUJANJU USPEŠNEGA DELA IN POZITIVNIH OBLIK VEDENJA

5.1 Pohvale, priznanja in nagrade

Učenec ali skupina učencev lahko za uspešno delo v šoli prejme pohvale, priznanja in nagrade. Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- o oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- o razrednik,
- o drugi strokovni delavci šole,
- o mentorji dejavnosti,
- o ravnatelj.

5.1.1 Pohvale

S pohvalami krepimo želeno vedenje. Kadar se učenec izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, je lahko **ustno** pohvaljen. Ustno pohvalo lahko izreče učitelj **v razredu** za pomoč sošolcu, zaposlenemu, za vidno kontrolo manj zaželenega vedenja, uspešno sodelovanje na prireditvi, posebej prizadevno sodelovanje pri pouku, upoštevanje pravil. Učenec pa je lahko tudi **javno** ustno pohvaljen pred vsemi učenci in strokovnimi delavci šole s strani učitelja ali ravnateljice za uspešno javno nastopanje, primerno vedenje v javnosti, primerno reagiranje v nevarni situaciji, viden napredek pri doseganju zastavljenih skupnih ali individualnih ciljev, dlje časa trajajoče želeno vedenje, upoštevanje pravil, posebej vestno opravljanje šolskih obveznosti, zastopanje šole v lokalnem okolju in za druge dosežke. Javne ustne pohvale se izrekajo praviloma **zadnji petek v mesecu v rekreativnem odmoru v jedilnici šole**.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca. Mentor podeljuje pisne pohvale za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih. Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

Pisne pohvale se lahko sproti zapisujejo v zvezek ali beležko in sicer za:

- o samoiniciativnost pri šolskem delu,
- o posebej dobro samostojno opravljeno domače dele,
- o posebno odstopanje pri šolskem delu v pozitivno smer.

Pisne pohvale ob koncu šolskega leta se podeljujejo za:

- o prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,

- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom, o doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali skupnosti učencev šole, o nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditiv, pomembnih za delo šole.

5.1.2 Priznanja

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

5.1.3 Nagrade

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem.

Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku in drugih dejavnostih šole.

Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ob zaključku šolskega leta na slavnosten način.

5.1.4 Druge vrste nagrajevanja

Žetoniranje je posebej primerno za mlajše učence, saj prav oni še bolj potrebujejo takojšnjo povratno informacijo za svoje vedenje, da ga lažje ponotranjijo. Uporabljamo ga na primer ko gre za:

- bistveno odstopanje pri vedenju v pozitivni smeri,
- redno in kvalitetno opravljanje domačih nalog,
- redno prinašanje urejenih šolskih pripomočkov.

Mini nagrade so namenjene učencem za uspešno rešeno knjižno uganko ali za uspešno sodelovanje na šolskih natečajih.

6. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Vzgojni postopki in ukrepi so oblikovani kot možni okvir odzivanja na neželeno vedenje posameznega učenca. Enako vedenje ne pomeni nujno istih ali podobnih vzgojnih težav, ob enakih ali podobnih vzgojnih težavah pa se lahko pojavlja različno vedenje učencev. Zato praviloma ne podpiramo vnaprej predpisanih posledic za kršitev pravil. Vzgojne postopke in ukrepe razumemo kot proces, ki naj učencu pomaga preseči neprimerne vedenjske vzorce in ga naučiti sprejemati odgovornosti za svoje vedenje.

Vsi strokovni delavci vzgojno delujejo pri vsakdanjem delu z učenci s svojim vzorom in z vsakdanjimi pogovori s posamezniki in v različnih skupinah. Pomembno je, da je vzgojno delovanje enotno, pred tem pa je pomembna še zadostna občutljivost pri zaznavanju neprimernega vedenja in primerna ter pravočasna reakcija nanj.

Vzgojni postopki in ukrepi so usmerjeni pedagoško strokovni postopki, ki obravnavajo kršenje pravil šolskega reda. Lahko so enkratni ali ponavljajoči. Uporabljajo se v primerih, ko učenec, kljub predhodni pomoči, svetovanju in usmerjanju ter zadostnim sposobnostim, da zmore razumeti učiteljevo razlago, neprimernosti vedenja ne spremeni oziroma ni sposoben spremeniti svojega vedenja. Vzgojni ukrep se oblikuje kot ustna zahteva določenega učitelja, sklep organov šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnatelj) in/ ali kot dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju ali obvezi učenca.

Ko se učenec vede neprimerno ali krši skupne dogovore in pravice drugih, učitelj učencu v pogovoru skuša pomagati uvideti problem in ga spodbuditi, da o problemu spregovori in ga po svojih zmožnostih rešuje.

V primeru, da so učenčeve sposobnosti dovolj visoke, lahko uporabimo tudi restitucijo ali mediacijo.

6.1 Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, da popravi materialno ali moralno škodo, ki jo je s svojim ravnanje povzročil posamezniku, skupini ali šoli. V tem postopku se posameznik sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost in poišče načine za odpravo škode. Če povzročitelj škode zmore, je prav, da se potruji in sam poišče rešitev za odpravo škode, ki jo je povzročil. Strokovni delavci ta proces spremljajo, spodbujajo in usmerjajo. Proces je zaključen, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo.

6.2 Mediacija

Mediacija je vzgojni postopek, ki ga uporabimo v primeru konfliktne situacije dveh ali več posameznikov kot pomoč v obliki vodenja razrešitve konflikta s pomočjo tretje osebe.

Le-ta vodi postopek tako, da vpletene osebe uvidijo razloge konflikta ter njihove želje in interese.

Nato skupaj z mediatorjem poiščejo rešitve za nastali spor. Mediacijo izvaja svetovalna delavka z osnovnim poznavanjem postopka mediacije.

Vzgojni postopki in ukrepi se dokumentirajo (dnevnik, vzgojna mapa, zapisniki razrednika, strokovnega delavca, zapisniki strokovnih aktivov, konferenc...).

6.3. Pregled osebnih predmetov učencev

Skladno z 31. a členom Zakona o osnovni šoli je šola dolžna opredeliti vse ukrepe za zagotavljanje varnosti. Med te ukrepe spada tudi pregled osebnih predmetov učenca, o čemer smo bile šole podrobneje obveščene z okrožnico Ministrstva za vzgojo in izobraževanje 9. 1. 2024.

V okrožnici je opredeljeno, da se pregled osebnih predmetov učenca izvede izključno pri posamezniku, za katerega se sumi, da ima s seboj predmete, s katerimi bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma zdravje in življenje drugega.

Pregled lahko izvede samo ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti.

Postopek pregleda vključuje naslednje elemente:

- CILJ PREGLEDA
 - o Cilj pregleda mora biti jasno opredeljen: preprečevanje vnosov nevarnih predmetov, prepovedanih substanc, orožja ali drugih predmetov, ki bi utegnili ogroziti življenje ali zdravje učenca ali drugih oseb.
- ZAKONITOST, TRANSPARENTNOST IN ZASEBNOST
 - o Pregled mora biti opravljen skladno z veljavno zakonodajo in pravili šolskega reda. Postopki pregleda morajo biti transparentni, da se ohrani zaupnost med šolo, učitelji, starši in učenci. Spoštovati mora zasebnost učenca in ne sme vključevati občutljivih osebnih stvari, ki niso povezani z varnostjo.
- IZVEDBA POSTOPKA PREGLEDA
 - o Postopek izvede samo ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti.
 - o Poleg učenca in ravnatelja oz. pooblaščenih oseb mora sodelovati vsaj še ena polnoletna oseba, zaposlena v šoli. To je lahko zaupni, ki ga izbere učenec ali oseba, ki jo določi ravnatelj.
 - o Postopek se izvede v prostoru, ki omogoča zagotavljanje dostojanstva učenca, na primer v pisarni ravnatelja ali šolske svetovalne službe.
 - o O pregledu se napiše zapisnik, v katerem se opredelijo morebitni nadaljnji vzgojni in drugi ukrepi (npr. obveščanje CSD, policije ipd.)
- SPOŠTOVANJE ETIČNIH STANDARDOV
 - o Gre za postopek, ki ga šole uporabljajo odgovorno, skladno z najvišjimi etičnimi standardi in zgolj v skrajnih primerih, v primerih neposredno zaznane grožnje in ko z drugimi aktivnostmi ne morejo zagotoviti varnosti.

7. VZGOJNI UKREPI OB KRŠITVAH POSAMEZNIH PRAVIL ŠOLSKEGA REDA

7.1 Vrste vzgojnih ukrepov (1-18)

- 1 Pogovor strokovnega delavca in/ali svetovalnega delavca z učencem ob enkratnem neželenem dogodku.
- 2 Pogovor strokovnega in svetovalnega delavca s starši in učencem ob enkratnem neželenem dogodku.
- 3 Redni, vsakodnevni in vnaprej določeni stiki učenca s strokovnim delavcem za razgovore o dogajanju in doživljanju v šoli.
- 4 Vsakodnevni ali tedenski kontakti s starši in poročanje o otrokovem vedenju v šoli.
- 5 Pogostejši prihodi (npr. tedenski) staršev v šolo in razgovor učenca, staršev in strokovnega delavca o dogajanju in doživljanju v šoli.
- 6 Zadržanje učenca v soglasju s starši na pogovoru zaradi pojasnitve okoliščin dogodka in opredelitve zahtev glede njegovega vedenja vnaprej v primerih, ko gre za pogoste in/ali težje kršitve šolskega reda.
- 7 Povečan nadzor nad učencem v šoli.
- 8 Spremembo dodatnega strokovnega delavca, v primerih, ko pa to ni možno pa organizacija nadomestnega vzgojno izobraževalnega procesa v prostorih šole v primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole za učence, pri katerih se zaradi predhodnih vedenj lahko pričakuje, da bi z neupoštevanjem navodil lahko ogrozili svojo ali varnost drugih.
- 9 Odstranitev učenca iz razreda ko le-ta s svojim vedenjem kljub že opravljenim vzgojnim ukrepom za omilitev takšnega vedenja onemogoča izvajanje pouka poteka tako, da učenec v času odstranitve iz razreda pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj, praviloma opravlja šolsko delo, ki bi ga sicer moral opraviti v razredu. Učitelj, ki je učencu odredil zapustitev pouka, pa mora še isti dan opraviti razgovor z njim in se dogovoriti o pravilih vedenja v prihodnje. Pri tem pogovoru po potrebi sodelujeta tudi razrednik in šolska svetovalna delavka.
- 10 Prepoved vstopanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih prostorov, razen v času pouka.
- 11 Prepoved približevanja določenemu učencu, seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanja v istih prostorih.
- 12 Ukinitve nekateri pravic, statusov učenca ali ugodnosti, ki jih nudi šola učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov.
- 13 Povrnitev materialne škode.
- 14 Vzgojni dogovor učenca, staršev in šole o vedenju v šoli.
- 15 Vzgojni opomin in individualizirani vzgojni načrt, ki ga pripravi razrednik in šolska svetovalna služba v sodelovanju s starši in učencem.
- 16 Vključevanje v oblike pomoči v zunanjih institucijah in sodelovanje s temi institucijami.
- 17 Predlog šole o preverjanju ustreznosti usmeritve.
- 18 Pregled osebnih predmetov učenca

7.1 Lažje in težje kršitve

7.1.1 Lažje kršitve (L)

O vrsti vzgojnega ukrepa odloča razrednik. Po dveh lažjih kršitvah razrednik o tem obvesti starše učenca (pisno ali po telefonu). V primeru, da se te kršitve ponavljajo, razrednik organizira pogovor s starši in učencem (lahko tudi z določenim učiteljem, če se večina kršitev dogaja pri njem).

7.1.2 Težje kršitve (T)

Pri težjih kršitvah razrednik in/ali svetovalna delavka opravi pogovor z vsemi vpletenimi učenci. Pogovor mora biti opravljen v najkrajšem možnem času od nastanka kršitve. O kršitvi morajo biti starši učenca obveščeni takoj, ko je kršitev nastala. V čim krajšem možnem času se opravi razgovor s starši na šoli. Po potrebi se organizira prisotnost strokovnih in zunanjih organov.

Ponavljajoče lažje kršitve se obravnavajo kot težja kršitev.

Razrednik lahko skliče glede na težo kršitve tudi oddelčni učiteljski zbor. V primeru, da ima učenec v IP-ju navedene cilje ali prilagoditve zaradi čustvenih in vedenjskih težav, pa najprej strokovno skupino za IP, kjer se predstavijo vse okoliščine kršitve in kjer se sprejme vrsta vzgojnega ukrepa. Razrednik, strokovna skupina za IP in oddelčni učiteljski zbor morajo pred izbiro vzgojnega ukrepa zanesljivo ugotoviti, da je kršitev mogoče pripisati določenemu učencu ali skupini učencev.

7.1.3 Vzgojni opomin

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole. Izreče se ga v primeru, ko vzgojne dejavnosti, opredeljene v Vzgojnem načrtu, niso dosegle svojega namena.

Vzgojni opomin se izreče učencu, ko so izčrpana vsa vzgojno-pedagoška sredstva, določena z vzgojnim načrtom. Določa ga Minister za šolstvo v Pravilniku o vzgojnih opominih v osnovni šoli.

Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dni dejavnosti in v času drugih organiziranih oblik vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. O izrečenem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu. Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala. Obrazložen pisni predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec šole razredniku.

Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla. Nato razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši oziroma strokovnim delavcem šole, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo pogovora. Po razgovoru razrednik pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru.

Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina, o tem seznaní učiteljski zbor. O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina šola vodi zabeležke. Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor.

7.1.4 Pomoč izven šole

Šola je dolžna, da v okviru svojih pristojnosti in zmožnosti nudi največjo možno pomoč otrokom in staršem na vseh področjih, ki zadevajo šolsko življenje posameznega učenca, pri tem pa varuje zasebnost in človekove pravice posameznika, tako starša kot učenca. V primerih, ki zadevajo področja partnerskih odnosov staršev, starševskih pristojnosti ali drugih vidikov družinskega življenja, šola sodeluje s pristojnimi centri za socialno delo in drugimi službami psihosocialne pomoči, ki družino obravnavajo. Šola je lahko prostor varnosti in sprejetosti posameznih otrok, ne more pa prevzemati vloge drugih institucij. Zato šola dosledno upošteva navodila, odločbe ali izreke sodišča o vlogi posameznih roditeljev otroka. Šola lahko staršem in tudi učencem predlaga, da poiščejo ustrezno pomoč v drugih institucijah psihosocialne pomoči.

V primerih, ko vzgojno delo šole ne dosega pričakovanih ciljev in je vedenje učenca enako ogrožajoče in moteče ali pa se celo poslabša ali pa starši odklanjajo sodelovanje s šolo, pa šola lahko zahteva vključitev v ustrezne institucionalne oblike psihosocialne pomoči. V primerih, ko šola ne dosega zastavljenih vzgojnih ciljev, ko starši odklanjajo sodelovanje ali vključevanje v druge oblike pomoči, lahko šola pri ustreznih institucijah predlaga postopke za ugotavljanje ustreznosti usmeritve.

Šola se povezuje tudi s službami, ki se ukvarjajo s problematiko šolajočih otrok in mladostnikov in v njihove projekte spodbuja vključevanje posameznih otrok, ki potrebujejo vzgojno vodenje in pomoč.

7.2 Kriteriji pri izbiri vzgojnega ukrepa

Pri izbiri določenega vzgojnega ukrepa morata razrednik, strokovna skupina za IP in oddelčni učiteljski zbor upoštevati naslednje kriterije:

- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost in sposobnost dojemanja kršitve,
- nagibe oziroma motive za dejanje,
- okolje, v katerem učenec živi,

- čustvene in vedenjske težave
- škodljivost dejanja
- ponavljanje kršitev.

O vseh okoliščinah in ugotovitvah za nastalo kršitev je potrebno pisati zapisnik, katerega morajo podpisati vsi vpleteni. Če razrednik meni, da zaradi neprimerne obnašanja in določenih dejanj posameznikov ni sposoben zagotoviti varnosti udeležencem na dnevnih dejavnosti in šolah v naravi, predlaga oddelčnemu učiteljskemu zboru, da sprejme sklep v skladu z ZOŠ, da se ti posamezniki teh dejavnosti ne udeležijo ali da se jim zagotovi posebno spremstvo.

7.3 Pravice in dolžnosti učencev ter ukrepanje ob posamezni kršitvi Pravil šolskega reda

Pravice in dolžnosti učencev, ki izhajajo iz pravil šolskega reda	Kršitev (L/T)	Vrsta vzg. ukrepa (1-17)
Vsak učenec ima pravico do individualnosti (kognitivne in/ali motorične in druge sposobnosti, etična pripadnost, veroizpoved, rasa in spol).	L	1, 2, 11
Vsak učenec ima pravico do nenasilnega ravnanja: <ul style="list-style-type: none"> - prepoved besednega in/ali fizičnega nasilja, - prepoved psihičnega nasilja, - prepoved nasilja po internetu, - prepoved sodelovanja pri nasilju, - prepoved spodbujanja nasilja. 	T	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 16, 17
Vsak učenec ima pravico do spoštljive komunikacije.	L	1, 2, 6,
Vsak učenec se je dolžan truditi za dobre odnose s svojimi sošolci in drugimi učenci šole.	L	1, 2
Vsak učenec mora upoštevati navodila učitelja, ki ohranjajo zdravje vseh na šoli (npr. navodila Covid).	L	1, 2, 7
Vsak učenec ima pravico biti vključen v življenje in delo na šoli.	L	1, 2
Vsak učenec je enako pomemben pri sprejemanju odločitev v razredu.	L	1, 2
Vsak učenec je enako odgovoren za dogajanje v razredu ali v šoli.	L	1, 2
Vsak učenec mora varovati lastnino šole, drugih učencev in zaposlenih.	L	1, 2
Vsak učenec mora sodelovati pri pouku, prinašati potrebne učne potrebščine in upoštevati vsa navodila učitelja.	L	1, 2, 4, 6, 9
Učenci ne smejo ovirati in motiti drugih učencev in zaposlenih pri delu.	L	1, 2, 4, 7, 9

Vsak učenec je dolžan vzdrževati urejenost učilnic in drugih prostorov šole.	L	1, 2, 10
Vsak učenec mora kot udeleženec v prometu kot pešec ali kolesar upoštevati prometna pravila.	T	1, 2, 3, 4, 12
Učenci morajo prihajati v šolo pravočasno.	L	1, 2
Učenci morajo prihajati k pouku pravočasno.	L	1, 2
Učenci čakajo na začetek pouka pri jutranjem varstvu.	L	1, 2
Po prihodu v šolo se učenci v garderobi preobujejo v šolske copate.	L	1, 2
V telovadnico učenci vstopajo le v copatih.	L	1, 2
Po šoli se učenci morajo gibati umirjeno brez povzročanja hrupa.	L	1, 2
Med odmori za obroke učenci praviloma jedo v jedilnici.	L	1, 2
Pred obroki si učenci umijejo roke. Na obrok počakajo v koloni in si ga na pladnju odnesejo na svoje mesto v jedilnici.	L	1
Učenci v učilnicah ali na hodniku ne smejo igrati iger, ki lahko poškodujejo druge učence, zaposlene ali lastnino šole.	L	1
V primeru nesreče med odmori morajo učenci poiskati pomoč učitelja.	L	1
Učenci lahko zapustijo pouk oz. učilnico šele potem, ko jim to dovoli učitelj.	L	1
Učenci se ne smejo gibati izven notranjega ali zunanjega šolskega prostora v času pouka, odmorov in podaljšanega bivanja brez spremstva učitelja.	L	1, 2, 4
Učenci lahko zapustijo šolski notranji ali zunanji prostor v spremstvu staršev ali z njihovim pisnim dovoljenjem samo zaradi opravičenih razlogov.	L	1, 2
Kadar ima učenec zdravstvene težave (slabost, vročina,...), obvesti razrednika (v primeru njegove odsotnosti pa enega od učiteljev).	L	1
Učenec reditelj mora izpolnjevati svoje naloge.	L	1
V času izrednih razmer ali ko se take razmere pričakujejo (naravne nesreče in druge nevarnosti), morajo učenci nujno upoštevati vsa navodila učiteljev.	L	1, 8
Učenci v šoli ne smejo uporabljati mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav, razen če učitelj določi drugače. Pametna ura se lahko uporablja samo za branje časa.	L	1, 2, 4, 7
V šoli učencem ni dovoljeno avdio in video snemanje šolskih prostorov, zaposlenih in drugih učencev, razen če učitelj določi drugače.	T	1, 2, 4, 6, 7, 12, 14, 15
Učencem je v šoli in na območju šolskega prostora strogo prepovedano kajenje katere koli vrste cigaret, uživanje alkohola, drog in drugih opojnih substanc.	T	1, 2, 4, 6, 7, 12, 14, 15, 16, 18
Vsi učenci morajo upoštevati pravice ostalih učencev in zaposlenih.	L	1, 2

8. SODELOVANJE S STARŠI

Starši so zelo pomembni za otrokov razvoj in napredek. Šola spodbuja in razvija različne oblike in načine sodelovanja s starši za optimalni razvoj in čim večji napredek učencev. Šola s starši razvija vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem in učnem področju. Sodelovanje s starši poteka preko formalnih in neformalnih oblik - starši sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih interesnih in izbirnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, načrtovanju proaktivnih in preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod, izrekanju vzgojnih opominov ter drugih dejavnostih.

Starše se sproti obvešča o razvoju in napredku učenca, pa tudi o posebnostih in težavah, ki se tičejo njihovega otroka. Staršem se skuša svetovati in jih napotiti po ustrezno pomoč, ko se oceni, da učenec zaradi drugačnih ali manj primernih načinov ravnanja oziroma vedenja potrebuje posebno socialno, psihološko ali drugo pomoč.

Starše se obvesti o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka ustno, po telefonu ali pisno. Zapis oziroma uradni zaznamek z datumom, uro in razlogom pogovora se vloži v osebno mapo učenca.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben daljši in poglobljen pogovor o učencu, njegovih posebnostih, vedenju in težavah v šoli, starše po telefonu ali pisno povabi na pogovor v šolo.

Pogovor je izveden individualno ali timsko. O pogovoru se zapiše uradni zaznamek ali zapisnik, ki se hrani v osebni mapi otroka.

Na timskem pogovoru so po potrebi lahko prisotni tudi zunanji strokovni delavci.

Kadar šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri otroku za zanemarjanje in ogroženost, poišče pomoč in ukrepa v skladu z drugo zakonodajo ter sodeluje z drugimi institucijami.

Zaželeno je, da se med starši in šolo oblikuje zdrav partnerski odnos: dobro sodelovanje, podpora, poslušanje, razumevanje, odkrit pogovor. Vse probleme je najbolje reševati sproti v trikotniku: starši – učenec – učitelj. Samo na ta način se lahko pogovori, sliši vse strani in pridobi objektivne informacije. Predlaga se, da naj učenci, ki to zmorejo, prihajajo na pogovorne ure skupaj s starši. Učenec lahko na srečanju tvorno sodeluje. Stremi se k cilju, da bi bili pri vzgoji in izobraževanju otroka/učenca čim bolj enotni. Le na ta način se lahko otroka uspešno pripelje do cilja, da bo postal zrela, odgovorna, samozavestna, zdrava in srečna osebnost. Če bo šola na primeren način vključevala starše, se bodo starši na šoli počutili sprejete, posledično soodgovorne za spremljanje uspeha in napredovanja svojih otrok.

Vključevanje staršev terja spremembe v izobraževanju učiteljev, kar lahko počasi spremeni in okrepi zavest, da je delo s starši in njihovo pravilno vključevanje v šolo sestavni del delovanja šole. Pri tem se mora nujno upoštevati življenjski, družbeni, socialni in časovni kontekst okolja staršev učencev.

Vključevanje staršev se lahko izvaja formalno ali neformalno na vsaj treh področjih:

- o vključevanje staršev v vzgojno-izobraževalne dejavnosti,

o sodelovanje pri oblikovanju življenja in dela šole,
o svetovanje in usmerjanje.

9. EVALVACIJA VZGOJNEGA NAČRTA

Šola svoje vzgojno delovanje dokumentira z zakonsko predpisano dokumentacijo šole, ki jo vodijo posamezne službe ali organi šole.

To so predvsem:

o mapa vzgojnih ukrepov,
o mapa učencev, ki potrebujejo svetovalno pomoč,
o zapisniki pedagoških konferenc in zapisniki strokovnih organov šole.

Zapisniki posameznih dogodkov in ravnanj posameznikov, ki so povezani z vzgojnim delovanjem šole, se hranijo v ustreznih mapah in zanje veljajo enaka pravila o varovanju, hranjenju ter dostopnosti podatkov, kot za druge dokumente teh map.

V celoti so dokumenti vzgojnega delovanja šole dostopni strokovnim službam, ki z njihovo pomočjo izdelajo analizo vzgojnih problemov in odzivanja šole.

Ravnatelj v sodelovanju z učitelji, razredniki in svetovalno službo pripravi poročilo o izvajanju vzgojnega načrta šole in skupaj s svetom staršev pripravi Vzgojni načrt šole za naslednje šolsko leto.

Vzgojni načrt šole se razume kot najširši strokovni dokument šole, ki določa okvirje in možnosti vzgojnega delovanja šole.

Vzgojni načrt je bil izdelan v sodelovanju učencev, staršev in zaposlenih na OŠ Stanka Vraza Ormož.